

Projekt

z dnia 20 listopada 2024 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR VII/..../24
RADY MIEJSKIEJ W KONSTANTYNOWIE ŁÓDZKIM**

z dnia 28 listopada 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie
Konstantynów Łódzki na lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz.1465, 1572) w związku z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177, Dz. U. z 2023 r. poz. 818 oraz z 2024 r. poz. 742, poz. 743, poz. 858 i poz. 1572, M. P. z 2024 r. poz. 230) **Rada Miejska w Konstantynowie Łódzkim uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Konstantynów Łódzki na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Konstantynowa Łódzkiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 roku.

Załącznik do uchwały Nr VII/.../24
Rady Miejskiej w Konstancynowie Łódzkim
z dnia 28 listopada 2024 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE KONSTANTYNÓW ŁÓDZKI
NA LATA 2025-2027**

Konstantynów Łódzki 2024

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	1
II. Podstawy prawne programu	3
III. Diagnoza społeczna	4
IV. Analiza środowiska rodzinnego i społecznego dziecka	7
V. Adresaci programu	14
VI. Analiza SWOT	15
VII. Cel główny i cele szczegółowe	17
VIII. Realizatorzy programu	19
IX. Efekty i rezultaty programu	20
X. Zasady finansowania	20
XI. Monitoring i ewaluacja programu	20
XII. Harmonogram działań programu	21

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Konstancynów Łódzki na lata 2025-2027 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci oraz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompleksowa i obiektywna. Należy uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Realizowane w ramach Programu zadania będą skupiać się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej,

w szczególności w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym miejscem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Rozpad rodziny, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, choroba alkoholowa rodziców, przemoc domowa, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów, wypadki losowe, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do niej. Mając na uwadze fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka, należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej mogłoby zainicjować wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone byłyby dzieci. Priorytetem wspierania rodziny zawsze było i jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem, bez względu na występujące okoliczności.

Program będzie miał charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny, jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Konstantynów Łódzki na lata 2025-2027 jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w latach: 2013-2015, 2016-2018, 2019-2021, 2022-2024.

Ustawa nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej. Przynosząca rezultaty pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja), które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną. Działania pomocowe na poziomie gminy polegają na udzielaniu rodzinie pomocy w radzeniu sobie z trudnościami tak, aby w efekcie nie doszło do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a jeżeli dojdzie do tego rodzaju interwencji, do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, aby możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziny biologicznej.

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w gminie Konstantynów Łódzki na lata 2025-2027. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznym obniżeniem standardu życia, ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancję wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnioną pomoc i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.);

2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.);

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.);

4. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923);

5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);

6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.);

7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.);

8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2024 r. poz. 323 ze zm.);

9. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 ze zm.);

10. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2024 r. poz. 1512);

11. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2023 r. poz. 2809 ze zm.);

12. Uchwała Nr XXXII/271/21 Rady Miejskiej w Konstancynie Łódzkim z dnia 25 marca 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Konstancynów Łódzki na lata 2021-2026 ze zm.

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. Charakterystyka gminy

Gmina Konstancynów Łódzki jest gminą miejską usytuowaną w centralnej części województwa łódzkiego, w obrębie północno-wschodniej części powiatu pabianickiego. Zajmuje obszar 27,25 km kwadratowych, co stanowi 5,54% powierzchni powiatu. Administracyjnie jest jedną z siedmiu powiatowych jednostek, wyróżniając się swoją strategiczną lokalizacją blisko stolicy województwa, Łódź. Gmina Konstancynów Łódzki graniczy z gminami: Pabianice, Lutomiersk, Aleksandrów Łódzki, Łódź. Bliskość dużego miasta wpływa na rozwój infrastruktury oraz dostęp do licznych usług i udogodnień, co czyni gminę atrakcyjną zarówno dla mieszkańców jak i potencjalnych inwestorów. Gmina Konstancynów Łódzki jest także miejscem licznych inicjatyw społecznych i kulturalnych, które integrują mieszkańców oraz budują poczucie wspólnoty.

2. Sytuacja demograficzna

Ludność gminy wynosi ogółem 17 687 osób (stan na 31.12.2023 r.).

Poniższe tabele obrazują strukturę ludności na terenie gminy Konstancynów Łódzki w latach 2021-2023

Tabela nr 1 Struktura ludności w latach 2021-2023

Rok	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	Liczba osób od 0 do 18 roku życia	Wiek produkcyjny (18-59/64 lata)	Wiek poprodukcyjny (60/65+ lat)	Urodzenia	Zgon y
2021	17652	3543	9928	4497	147	260
2022	17690	3547	9903	4532	142	238
2023	17687	3521	9882	4543	127	226

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynowie Łódzkim.

Analizując powyższe dane demograficzne w latach 2021-2023 można zaobserwować, że liczba mieszkańców utrzymuje się na stabilnym poziomie z lekkim wzrostem w latach 2021-2022 oraz nieznacznym spadkiem w 2023 roku. Społeczeństwo gminy Konstancynów Łódzki starzeje się, spada populacja osób w wieku produkcyjnym. Liczba urodzeń w porównywalnych latach była niższa od liczby zgonów. W 2021 roku różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów wyniosła minus 113, a w 2022 roku minus 96, w 2023 roku minus 99, co świadczy o ujemnym przyroście naturalnym.

Zaobserwowano stabilną liczbę dzieci i młodzieży, co może wskazywać na sprzyjające warunki dla rodzin, takie jak dostęp do usług, edukacji i infrastruktury. Utrzymanie stabilnej proporcji młodzieży w stosunku do ogółu mieszkańców (w 2021 roku-20,07%, w 2022 roku – 20,05%, w 2023 roku – 19,91%) sugeruje pozytywne prognozy dla przyszłości gminy pod kątem demograficznym.

3. Rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy ma bezpośredni wpływ na sytuację materialną rodzin. W grudniu 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pabianicach zarejestrowanych było 421 bezrobotnych mieszkańców Konstancynowa Łódzkiego (60 osób z prawem do zasiłku, 224 osób długotrwale bezrobotnych). Z ogólnej liczby osób bezrobotnych znaczną większość stanowili mężczyźni - 54,4 % zarejestrowanych, podczas gdy odsetek kobiet wyniósł 45,6 %. Liczba bezrobotnych mieszkańców Konstancynowa Łódzkiego zarejestrowanych wynosiła w roku 2021 - 485 osób, w roku 2022 - 483 osób, w roku 2023 - 421 osób, co wykazuje spadek osób zarejestrowanych.

4. Oświata

Do gminnej bazy placówek oświatowych należą: 3 przedszkola (w tym 1 z grupą żłobkową) oraz 3 szkoły podstawowe. Corocznie prowadzone są działania w celu poprawy bazy lokalowej poprzez prowadzone remonty i rozbudowy istniejących placówek. W 2023 roku w szkole podstawowej nr 1 nastąpiło otwarcie kompleksu edukacyjno-sportowego „FunLab” w skład którego weszło planetarium, pięć nowoczesnych sal dydaktycznych, hala sportowa ze ścianką wspinaczkową oraz bieżnia i boisko na otwartej przestrzeni.

Na terenie Gminy znajdują się 4 niepubliczne przedszkola dotowane przez gminę.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę dzieci uczęszczających do placówek i kadre zatrudnioną w placówkach.

Tabela nr 2 Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2022/2023

Typ placówek	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	3	124	17
w tym prowadzone przez gminę	1	70	9
w tym prowadzone przez inne podmioty	2	54	8

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynie Łódzkim.

Tabela nr 3 Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2022/2023

Typ placówki	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	11	843	94
w tym przedszkola	8	627	78
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	3	216	16

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynie Łódzkim.

Tabela nr 4 Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2022/2023

Typ placówki	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	3	1483	152
szkoła specjalna	1	70	28

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynie Łódzkim.

5. Kultura, sport i rekreacja

Do zasobów instytucjonalnych w zakresie upowszechniania, edukacji kulturalnej oraz zaspokajania potrzeb i zainteresowań kulturalnych w gminie Konstancynów Łódzki należą:

1. Miejska Biblioteka Publiczna, której główną funkcją jest zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej.

2. Miejski Ośrodek Kultury, który zajmuje się upowszechnianiem kultury, organizowaniem imprez gminnych, a także przyczynia się do poszerzania zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami.

3. Centrum Sportu i Rekreacji, do którego zadań należy w szczególności udostępnianie bazy sportowo-rekreacyjnej, organizacja zajęć i zawodów sportowych oraz aktywnego wypoczynku na świeżym powietrzu. Centrum administruje następujące obiekty sportowe:

- pływalnia miejska (basen pływacki, strefa fitness, sauny i jacuzzi),
- ośrodek nad stawem (miejsce wypoczynkowe, budynki całoroczne, domki kempingowe, teren pod pole namiotowe, kąpielisko, skatepark, boiska do gry w piłkę siatkową i ręczną plażową),
- zespół boisk Orlik (boiska do gier zespołowych),
- obiekty sportowe (boiska piłkarskie ze sztuczną i naturalną powierzchnią trawiastą, hala sportowa, plac zabaw, ogólnodostępne tereny rekreacyjne – skatepark, siłownie plenerowe i street workout).

4. Inne: Kluby sportowe (KKS Włókniarz, UKS 5,KAS, UKS Lider, UKS Centrum Sztuk Walki, Stowarzyszenie Klub Sportowy Progres, Konstantynowskie Towarzystwo Sportowe Snooker); Polski Związek Wędkarski Koło; Szkoła sportów walki JUDO; Towarzystwo hokejowe Giganci.

IV. ANALIZA ŚRODOWISKA RODZINNEGO I SPOŁECZNEGO DZIECKA

Pomoc społeczna

Instytucją pomocy społecznej na terenie gminy Konstantynów Łódzki jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który odgrywa kluczową rolę w społeczeństwie. Ośrodek wspiera rodziny znajdujące się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie samodzielnie pokonać. Głównym celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy, które umożliwią poprawę jakości życia oraz powrót do samodzielnego funkcjonowania.

Do szczególnych zadań Ośrodka należy:

- diagnozowanie sytuacji rodziny – identyfikacja potrzeb, planowanie pomocy,
- wsparcie materialne – świadczenia finansowe, pomoc rzeczowa w postaci żywności, odzieży i innego niezbędnego wyposażenia dla rodziny,
- praca socjalna i wsparcie specjalistyczne – asystent rodziny,
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.

Podstawą udzielenia osobom i rodzinom wsparcia, w ramach pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa, której nie można przezwyciężyć mimo uprzedniego wykorzystania wszystkich własnych środków, możliwości i uprawnień.

W roku 2023 roku objętych pomocą społeczną było 373 osób z 264 rodzin.

Tabela nr 5 Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2021-2023

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w tych rodzinach
2021	284	400
2022	269	393
2023	264	373

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdania MR i PS-03.

Porównując lata 2021, 2022 i 2023 odnotowano, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej wyraźnie spada. Znacznemu zmniejszeniu ulega liczba osób w rodzinie.

W 2023 roku w oparciu o ustawę o pomocy społecznej Ośrodek udzielił pomocy 39 rodzinom z dziećmi.

Tabela nr 6 Struktura rodzin z dziećmi

Wyszczególnienie	Liczba rodzin
rodziny z dziećmi ogółem	39
o liczbie dzieci	
1	22
2	14
3	1
4	2
5	0
6	0
rodziny niepełne ogółem	21
o liczbie dzieci	
1	13
2	6
3	1
4 i więcej	1

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdania MR i PS-03.

Z powyższej tabeli wynika, że największą grupę rodzin stanowią rodziny z 1 dzieckiem. Taka sama sytuacja występuje w przypadku rodzin niepełnych.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie w 2023 roku odzwierciedla poniższa tabela.

Tabela nr 7 Powody przyznawania pomocy

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Niepełnosprawność	140	184

Bezrobocie	79	160
Długotrwała lub ciężka choroba	130	157
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	21	62
Bezdomność	9	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	6	19
Alkoholizm	8	8
Ubóstwo	104	154
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	5
Narkomania	2	2
Sytuacje kryzysowe	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS -03.

Analizując powyższe tabele widać, że na pierwsze miejsce przyczyn ubiegania się o wsparcie z pomocy społecznej wysuwają się niepełnosprawność, długotrwała choroba i ubóstwo. Można pokusić się o stwierdzenie, że jest to spowodowane starzeniem się społeczeństwa, co jest widoczne także wśród mieszkańców naszej gminy. Wskazane dysfunkcje takie jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy to najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Praca socjalna

Istotną rolę w pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkiej odgrywa praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód, prowadzona jest w oparciu o dokonanie przez pracownika socjalnego diagnozy sytuacji w rodzinie. W latach 2021- 2023 roku pracą socjalną objęto: 2021 - 280 osób, 2022 - 326 osób, 2023 - 310 osób.

Asystentura rodziny

Udzielanie wsparcia na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podejmują asystenci rodziny. Na dzień 31.12.2023 r. Ośrodek zatrudniał 2 asystentów rodziny, w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym

czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy.

Brak współpracy ze strony rodziców stanowi jedną z przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin (w tym dzieci w rodzinach) objętych wsparciem asystenta rodziny, w latach 2021- 2023.

Tabela 8 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Rok	Liczba rodzin objętych asystenturą	Liczba dzieci
2021	25	41
2022	27	46
2023	25	41

Źródło: Opracowanie własne MOPS.

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno-socjalnym, opiekuńczo-wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystenci rodziny:

- prowadzą treningi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym planowanie,
- budżetu domowego, trening przygotowywania posiłków,
- towarzyszą klientom podczas załatwiania spraw urzędowych,
- monitorują stan zdrowia dzieci, realizacja szczepień i badań, towarzyszą rodzicom podczas wizyt z dziećmi u lekarza,
- monitorują sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- modelują sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi,

- wspierają kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukacja rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- motywują osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- opiniują możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- motywują do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców,
- uczestniczą w rozprawach sądowych, piszą sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentami rodzin.

Pieczka zastępcza

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Wydatki kształtują się na poziomie 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci, które przebywają w pieczy zastępczej i tym samym gmina Konstantynów Łódzki została zobligowana do częściowego ponoszenia kosztów związanych z ich pobytem w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 9 Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Rok	Placówka opiekuńczo – wychowawcza	Rodzinna piecza zastępcza	Poniesione wydatki
2021	5	9	196 210,35
2022	4	29	214 133,45
2023	3	25	263 910,84

Źródło: Opracowanie własne MOPS.

Z powyższych analiz wynika, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie funkcjonowania Ośrodka jest widoczny. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu, jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy

zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

Placówka wsparcia dziennego

Dużym wsparciem dla dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych jest działająca w Konstaktynowskim Centrum Pomocy Rodzinie placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, która wspiera rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Instytucja prowadzi świetlicę z ogólnopolskiego programu „Razem Raźniej” w której prowadzone są zajęcia profilaktyczno-wychowawcze dla dzieci i rodzin dysfunkcyjnych. Podstawowym celem działania świetlicy jest stworzenie dzieciom bezpiecznego miejsca i możliwości spędzania czasu wolnego od ryzykownych zachowań, a także doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego.

Tabela 10 Liczba dzieci uczęszczających do placówki wsparcia dziennego - świetlica

Rok	Ilość dzieci uczęszczających na świetlicę
2021	29
2022	25
2023	25

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z KCPR.

Rodziny, które z powodu uzależnień mają trudności w prawidłowym wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są także przez Konstaktynowskiego Centrum Pomocy Rodzinie. W 2023 roku centrum udzieliło łącznie 1 503 indywidualnych porad i konsultacji osobom z problemem alkoholowym, narkotykowym, z problemami wychowawczymi oraz pozostającym w kryzysie emocjonalnym i depresji.

Karta Dużej Rodziny

W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z nich jest Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która jest systemem zniżek dla rodzin wielodzietnych i przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu ofert kulturalnych, rekreacyjnych, transportowych na terenie całego kraju.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Rodzice lub małżonkowie rodziców otrzymują kartę bezterminowo. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniające powyższe warunki.

Na terenie gminy Konstantynów Łódzki wydano w roku 2021 - 77, 2022 – 129 oraz w 2023 - 158 Kart Dużej Rodziny.

Świadczenia rodzinne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstantynowie Łódzkim realizuje również zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych.

Realizacja świadczeń rodzinnych wspierających rodziny w latach 2021 - 2023 przedstawia się następująco:

Tabela nr 11 Liczba osób otrzymująca wsparcie ze świadczeń rodzinnych

Forma wsparcia	2021	2022	2023
Zasiłki rodzinne	515	390	293
Urodzenie dziecka	22	20	7
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	21	15	8
Samotnego wychowywania dziecka	45	41	42
Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	61	48	46
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	53	46	59
Rozpoczęcie roku szkolnego	290	234	198
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	73	69	60
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	70	74	40

Świadczenia opiekuńcze w tym:

Forma wsparcia	2021	2022	2023
Zasiłek pielęgnacyjny	422	432	452
Świadczenia pielęgnacyjne	89	103	116
Forma wsparcia	2021	2022	2023
Świadczenie rodzicielskie	40	31	21

Źródło: Opracowanie na podstawie danych ze Sprawozdania MOPS.

Znaczącym świadczeniem dla rodzin z dziećmi jest świadczenie wychowawcze „500 +”. Aktualnie Program „Rodzina 800+” to wsparcie rodzin w częściowym pokryciu wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Przyjmowaniem wniosków o świadczenie wychowawcze, ich rozpatrywaniem oraz przyznawaniem i wypłatą tego świadczenia zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 12 Liczba dzieci i rodzin korzystających ze świadczeń w ramach funduszu alimentacyjnego

Rok	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Kwota wypłacona
2021	98	70	434 890,67
2022	81	48	381 830,88
2023	69	42	318 826,00

Źródło: Opracowanie własne MOPS.

Analizując powyższe dane można wnioskować, że liczba rodzin (osób) otrzymujących wsparcie ze świadczeń rodzinnych zmniejsza się. Wzrost między innymi płacy minimalnej sprawia, że więcej rodzin przekracza kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania świadczeń. W efekcie nawet rodziny, które mogłyby potrzebować wsparcia nie spełniają wymagań, co zmniejsza liczę korzystających. Odnotowany spadek liczby urodzeń może również świadczyć o zmniejszającej się liczbie uprawnionych.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie Konstantynowa Łódzkiego, wychowujące rodziny oraz rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze. W szczególności Program skierowany jest do:

- rodzin mających problemy z zapewnieniem dzieciom odpowiedniej opieki i wychowania, często z powodu trudnej sytuacji życiowej, ekonomicznej lub zdrowotnej,
- rodzin, w których istnieje zagrożenie umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, bądź mają tę władzę ograniczoną.

Również Odbiorcami Programu są osoby zajmujące się zawodowo wspieraniem rodzin między innymi asystenci rodziny, pracownicy socjalni, pedagodzy,

psycholodzy i inni specjaliści, których zadaniem jest wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów i poprawie jakości życia.

VI. ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez pracowników działających w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły, sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny.

MOCNE STRONY

- opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- powołany Zespołu Interdyscyplinarny,
- realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- realizacja rządowych programów,
- doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny,
- zaangażowanie i współpraca wielu instytucji wspierających rodziny (MOPS, KCPR, Policja, Sąd Rejonowy, Służby zdrowia, oświata, organizacje pozarządowe),
- zabezpieczenie niezbędnych środków na rzecz realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny,
- dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, oświatę,
- zatrudnienie asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy
- działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na terenie gminy,
- funkcjonowanie świetlicy środowiskowej,
- funkcjonowanie Karty Dużej Rodziny,
- szeroka oferta usługowa placówek oświatowych (przedszkola, szkoły),
- dobrze rozwinięta baza obiektów rekreacyjno-sportowych i kulturalnych.

SŁABE STRONY

- niski poziom aktywności rodzin do podejmowania współpracy z placówkami niosącymi pomoc,
- utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodzinny),
- niechęć klientów do zmiany swoich postaw oraz zachowań,

- brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych,
- niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych dzieci,
- brak rodzin wspierających oraz niewystarczająca liczba rodzin zastępczych,
- brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia,
- wysokie koszty utrzymania rodziny,
- niski poziom waloryzacji kryterium dochodowego w pomocy społecznej,
- trudna sytuacja mieszkaniowa – niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych/ brak mieszkań wspomaganych i treningowych,
- długotrwałe uzależnienie osób od świadczeń z pomocy społecznej (głównie finansowej) - wyuczona bezradność, roszczeniowość i brak współpracy,
- izolacja społeczna dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
- wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.

SZANSE

- powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry realizującej Program,
- aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – realizacja działań indywidualnych, programów i projektów,
- edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzanie budżetem domowym,
- wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę,
- aktywizacja osób długotrwałe bezrobotnych,
- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych z funduszy krajowych i unijnych,
- rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym.

ZAGROŻENIA

- zanik więzi i tradycji rodzinnych,
- zaniedbywanie i bezradność przez rodziców spraw opiekuńczo-wychowawczych,
- roszczeniowa postawa rodzin,
- wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży: narastająca przemoc, narkomania, alkoholizm i inne uzależnienia,

- niewystarczające zaangażowanie rodziców sposobem spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież,
- brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne,
- uzależnienie od instytucji pomocowych,
- rosnące koszty samorządów, związane z realizacją zadań obligatoryjnych z obszaru wspierania rodziny,
- niespójne przepisy prawa,
- wypalenie zawodowe pracowników.

VII. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

CEL GŁÓWNY

„Rozwijanie systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej”

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

DZIAŁANIA:

1. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

2. Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny.

3. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze.

4. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

6. Prowadzenie oraz świadczenie usług w placówce wsparcia dziennego.

7. Wspieranie rodzicielstwa – realizacja programu dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny.

8. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych.

9. Zagwarantowanie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin warunków umożliwiających podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniach.

REALIZATORZY: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. Bł. R. Chylińskiego w Konstantynowie Łódzkim, Konstantynowskie Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe z terenu gminy Konstantynów Łódzki.

2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży systemu wspierającego ich rozwój.

DZIAŁANIA:

1. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzież w postaci zajęć pozalekcyjnych.

2. Pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach, pomoc materialna o charakterze socjalnym.

3. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych.

REALIZATORZY: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. Bł. R. Chylińskiego w Konstantynowie Łódzkim, Konstantynowskie Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe z terenu gminy Konstantynów Łódzki, Miejski Ośrodek Kultury w Konstantynowie Łódzkim, Miejska Biblioteka Publiczna w Konstantynowie Łódzkim, Centrum Sportu i Rekreacji w Konstantynowie Łódzkim.

3. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

DZIAŁANIA:

1. Przydzielenie asystenta rodzinie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

2. Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością.

REALIZATORZY: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. Bł. R. Chylińskiego w Konstantynowie Łódzkim.

4. Pomoc rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.

DZIAŁANIA:

1. Organizowanie specjalistycznego poradnictwa m.in. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie uzależnień i przemocy domowej.

4. Podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia dziecka.

REALIZATORZY: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. Bł. R. Chylińskiego w Konstantynowie Łódzkim, Konstantynowskie Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny w Konstantynowie Łódzkim, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Konstantynowie Łódzkim, Komisariat Policji w Konstantynowie Łódzkim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Konstantynowie Łódzkim, Sąd Rejonowy w Pabianicach, ochrona zdrowia.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Konstantynowskie Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Komisariat Policji,
- Centrum Sportu i Rekreacji,
- Miejski Ośrodek Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- placówki oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoła specjalna),
- placówki służby zdrowia,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Kuratorzy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach,
- organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej i edukacji,
- kluby i organizacje sportowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Działania na rzecz wspierania rodzin z dziećmi powinny mieć charakter zarówno finansowy jak i niefinansowy oraz być oparte między innymi na działaniach specjalistów, w tym asystentów rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, z którymi zostanie nawiązana współpraca. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin i dzieci, pozwoli wykorzystać w pełni

potencjał gminy na rzecz pomocy rodzinom mającym trudności opiekuńczo – wychowawcze. Istotnym elementem prowadzonych działań jest również stałe podnoszenie kompetencji specjalistów.

IX. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących rezultatów:

- stworzenie zintegrowanego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- współpraca instytucji grup społecznych na rzecz rodzin,
- podniesienie poziomu kompetencji rodzicielskich,
- dążenie do wzmocnienia więzi i relacji rodzinnych,
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzin, celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- dążenie do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w rodzinie i środowisku szkolnym,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży,
- wzrost aktywności społecznej i zawodowej rodzin.

X. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie Programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu gminy Konstantynów Łódzki,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań niniejszego Programu będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

XI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja i monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 są kluczowe dla zapewnienia skuteczności podejmowanych działań i osiągnięcia zamierzonych rezultatów, a także odpowiadają na realne potrzeby rodzin. Procesy te mają charakter otwarty i elastyczny, z możliwością ich korygowania w przypadku pojawienia się nowych możliwości, zmian kierunków działań oraz zidentyfikowania nowych potrzeb. Posłużą one także do sprawdzenia efektywności i skuteczności przyjętych założeń.

Monitoring Programu będzie polegał na pozyskaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

Za monitorowanie realizacji Programu odpowiedzialny będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. Bł. R. Chylińskiego w Konstancynie Łódzkiej. Dyrektor Ośrodka co roku, do 31 marca, przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji Programu.

XII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROGRAMU

Harmonogram działań Programu przewiduje ciągłość realizacji wyznaczonych celów w całym okresie wdrażania, w latach 2025-2027. Określa on poszczególne cele i przypisane do nich działania oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Harmonogram uwzględnia możliwość modyfikacji i dostosowania działań na rzecz wspierania konstancynowskich rodzin, w zależności od zapotrzebowania.

1. Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.				
Lp.	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	MOPS	2025-2027	Liczba asystentów/ liczba rodzin objętych wsparciem asystentów/liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny/liczba rodzin, które zrezygnowały ze wsparcia asystenta/liczba rodzin, w której zakończono współpracę z uwagi na osiągnięte efekty
2.	Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny	MOPS	2025-2027	Liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu współpracy z asystentem

				rodziny
3.	Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo - wychowawcze	MOPS	2025-2027	Liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objęta praca socjalną
4.	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	MOPS	2025-2027	Liczba rodzin objętych wsparciem/rodzaje wsparcia
5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	MOPS	2025-2027	Liczba rodzin objętych monitoringiem przez pracownika socjalnego
6.	Prowadzenie oraz świadczenie usług w placówce wsparcia dziennego	KCPR	2025-2027	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia świetlicy/ liczba wychowawców/liczba porad udzielonych przez specjalistów
7.	Wspieranie rodzicielstwa – realizacja programu dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny	KCPR	2025-2027	Liczba rodzin, które otrzymały KDR
8.	Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych	Placówki oświatowe, KCPR	2025-2027	Liczba i tematyka działań profilaktyczno-edukacyjnych/ liczba dzieci objętych działaniami
9.	Zagwarantowanie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin warunków	MOPS, KCPR, Placówki oświatowe	2025-2027	Liczba szkoleń /liczba osób podnoszących swoje kompetencje

umożliwiających podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniach			zawodowe
---	--	--	----------

2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży systemu wspierającego ich rozwój

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzież w postaci zajęć pozalekcyjnych	Placówki oświatowe, KCPR	2025-2027	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych
2.	Pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach, pomoc materialna o charakterze socjalnym	MOPS	2025-2027	Liczba dzieci korzystających z pomocy w formie posiłku/liczba osób korzystających z pomocy finansowej o charakterze socjalnym
3.	Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	Placówki oświatowe, MOK, MBP, CSiR	2025-2027	Rodzaj form spędzania czasu wolnego/liczba dzieci korzystających z tych form

3. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Przydzielenie asystenta rodzinie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	MOPS	2025-2027	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta („Za życiem”), liczba dzieci w tych rodzinach, liczba dzieci z niepełnosprawnością w tych rodzinach
2.	Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością	MOPS	2025-2027	Ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia 4000,00 zł

4. Pomoc rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej

Lp.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa m.in. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego na rzecz rodzin przezywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	MOPS, KCPR, ZI, PPP	2025-2027	Liczba rodzin, liczba dzieci objętych wsparciem
2.	Kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	ZI	2025-2027	Liczba osób skierowanych do programów korekcyjnych
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie uzależnień i przemocy domowej	MOPS, KCPR, ZI, GKRPA Placówki oświatowe	2025-2027	Liczba i rodzaj działań informacyjnych, liczba dzieci i liczba rodziców biorących udział
4.	Podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia dziecka	MOPS, Policja, Sąd Rejonowy, Ochrona zdrowia	2025-2027	Liczba interwencji podjętych przez pracowników poszczególnych instytucji, liczba dzieci zabezpieczonych przez pracowników instytucji pomocowych

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania i przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami ustawy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy.

Głównym celem jest wsparcie rodzin zagrożonych problemami i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny oraz zdiagnozowanych potrzeb, określa działania, ich wskaźniki i realizatorów.

Obowiązek ustawowy, jak również konieczność wspierania rodzin zagrożonych problemami, bądź nieradzących sobie z pełnieniem funkcji rodzicielskich uzasadnia celowość przyjęcia uchwały.